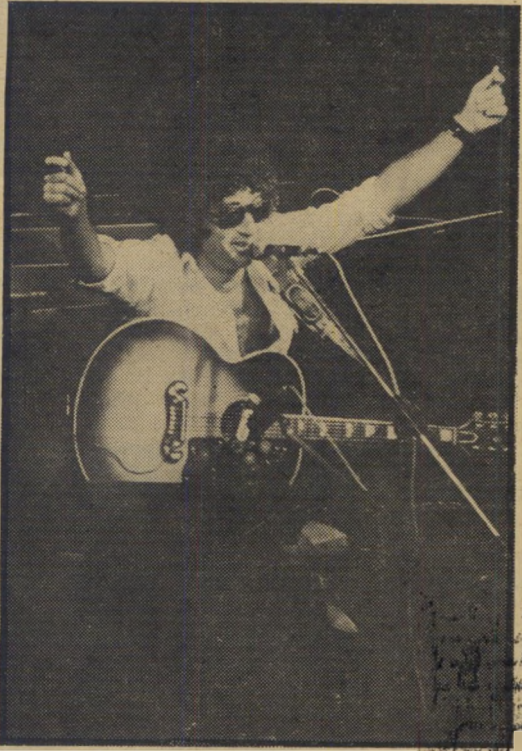

עם יהונתן גפן ודני ליטאני

..יורדים עלינו כאילו היינו קרימינאלים. או משהו כזה...
..מסתכלים בשינאה על הידיים שלהם. שמחאו לנו כף!..

יהונתן גפן, 27 (נולד תחת אש, גדל בנהלד וכיאהותו של משה דיין) ועד היום כשהוא עוצר בסביבה הוא עוצר שם כי הוא חושב שזה תחנת-דלק, ודני ליטאני (זמר עם גרוזיני, חבר של בוב דילן, איבד מפוחיותיפה, חי עם אשה ועם כלב בפרברי תל-אביב), מגישים מופע של מחאה. זה אולי לא כל כך ברור לכל אלה הבאים לראות ולשמוע אותם ומתלהבים מבלי לדעת שבעצם הם צוחקים על עצמם. באיפוק, כבישרון, כשמין של ביישנות מהולה בתום מצליחים השניים להפוך את המופע לתופעה יוצאת-דופן. עם גפן וליטאני שוחח אלי תבור.

ערב השירים והחברים שמגישים יהונתן גפן, סופר, משורר ועכשיו גם שחקן: ודני ליטאני, זמר ומלחין — הוא הצעקה האחרונה בתיאטרון הישראלי. לגבי רבים זהו גם הצעקה הראשונה. המופע הנושא את השם "זה הכל כינתיים (כינתיים זה הכל)", מורכב משירים שכתב ותירגם (מכוב דיין) יהונתן גפן, מנגינות של דני ליטאני וקישור קישור כהגשתם של השניים, והוא נוחל הצלחה שקשה היה לצפות אותה מראש: אודמות מזאים, כל הכרטיסים נמכרו, קהל של ארץ-ישראל האבודה, הרכה צחוקים טוערים, קצת קריאות-ביניים, וגם מעט חשכון נפש.

שלו, ולעשות לנו עיניים. אבל אלתרמן לא התפסט. אני מתפסט. פתאום היא מרגישה לא נוח. זה לא אלתרמן. וזה קצת מאכזב. אחר-כך הם אומרים לעצמם: "שני אלה שעל הבמה הם איתנו. יצחקו אותנו. יעשו לנו טוב." ואז הם אומרים: "בסדר. אחרי שהם הצחקו איתנו, מה הם רוצים בעצם להגיד לנו?" או הם שומעים כל מה שיש לנו להגיד נגד, נגד הכפייה הדתית, נגד המילחמות, נגד חוסר-הסובלנות, וכאן באה השאלה של כל קיבוצניק מתחיל: ומה יש לך להגיד בעד? דן בן-אמוץ טוען שהוא נמצא כאן רק כמשקיף חברתי. אני לא. המישקפת שלי מלאה אבק. אני מסתכל בעיניים. אני רוצה להכיר את האנשים שאני מדבר אליהם.

דני: וזאת לא הצגה שקיבלנו את הטכסט שלה ושארנו לנו מה לעשות ואיך לעשות אותה. וזהו הצגה שאנחנו עשינו. אנחנו בחרנו את החומר שלה... יהונתן: וזאת אפילו לא הצגה.

ליטאני

גפן

..לא ללכת למות — בשביל

מילים שאנחנו לא מבינים!

לגולפון: "זאת אני הגברת שאמרה לכם חרא." דני: "נעים מאוד, אני חרא." ואז היא אמרה "יודע שאני כבר בת 45 ולא קיבלתי אף פעם פנס?" אמרתי לו: "אז בואי לצוותא." דני: "לא יכול להיות..." יהונתן: בחיי הילד הקטן שלי ששוכב חולה בר... דני: באחת ההופעות בקיבוצים היה גם אחד עם אקדה שקם ואמר: "ליכלתם את האוויר ואתם עוד נוצים כסף בשביל זה?" יהונתן: אמרתי לו: "לא, אנחנו על אחוים." דני: מה יש בהצגה שלכם שמרגיז אותם כליכך? דני: הפגיעה בפרות הקדושות. מספיק שאתה אומר בקיבוצים את המילה, גלילי, ויותר אין לך מה לדבר. אתה כבר לא חלק מאזור. יהונתן: מילים גסות מרגיזות אותם נורא. כל התייחסות לנושאים של מין, בגידות והומוסקסואלים, מרי תיעה אותם... דני: אבל זה לא הרוב. אלה הם רק הדברנים, שתמיד יש להם מה להגיד. מוכרחים להגיד שהיו לנו בקיבוצים גם הופעות טובות.

שנאים את עצמם על שנהנו... יהונתן: הם מסתכלים בעיניים שלכם שמתא, לנו כף... דני: ואין יש דיון, ויורדים עלינו כאילו היינו קרימינאלים לא משהו כזה. יהונתן: צריך לזכור שדני הוא זונן, וזונן משאש באמת משעשע. יש בקיבוצים היראליה של איפות. זה הולך ככה. אנחנו גומרים הצגה, ואז אומרים לנו: בואו תשתו קפה אצלנו בחדר. ואנחנו אומרים בסדר. קפה זה דבר טוב. ואז לוקחים אותנו לחדר-התרבות. לא רים: "אל הצעירים של הקיבוץ רצים אחרינו ואמרי מה הם אומרים עליכם?" יהונתן: דברים קשים. בניגוד, למשל, קמה אחת, כבת 42, שדני אמר עליה שהיא בטח לא מגניגה אל משרידי, ואמרה: "ראיתי הרבה חרא בחיים, אבל זה החרא הכי גדול שראיתי." אתה יודע מה, דני, שזאת לספר לך: היא טילפנה אלי הביתה בשבת. היא אמרה

שניכם הייתם נוכחים, אולי יותר מכל אדם אחר בארץ, בהצגות, זה הכל כינתיים... דני: היתה לנו ברירה? מושם כך אתם יכולים, אולי זה טוב לכך את המופע יותר מכל אחר. אילו הייתם צריכים למתוח ביקורת על ההצגה, איך הייתם עושים זאת? יהונתן: הייתי מבקש לראות מה אמיתי ומת לא אמיתי בהצגה. וזהו הצגה, שברגע שאתה משמע כזה זיוף כן אחד, זה נשמע כמו רעם של תותחים. ויש כמה זיופים בהצגה. אבל בהתחלה היו יותר. הייתי אומר שמתוך ניסיון להצחק ולשעשע כדי שהקהל יקבל את זה, הונחתי בהתחלה כמה מהדברים שרציתי להגיד. אבל הקהל מרגיש בזיופים. זה שווה-ערך לספריילדים. איך אפשר לרמות אותם כל הזמן. אחרי שאתה מצחק יל-דים, הם מחכים שתגיד להם משהו. דני, אתה לא מסכים? דני: עד עכשיו אתה בסדר. יהונתן: אמרת את זה כבר פעם. במופע הזה אנחנו רוצים להחזיר למילים את הכוח שלהן. אין טעם שרק נאומי-בחיירות יהיו מילים. הצגה זה דיבור אל אנשים. פירושה להיות-בראש עם אנשים אחרים. אין שום פצצה שיכולה להבטיח תיאטרון בלי מילים. תפתחו את הדלת אצל השכן — תמצאו שם את הפינטר הכי טוב. אתה מדבר מנקודת-המבט של הכמה. אבל איך היית מקבל את המופע הזה שאתם כותב צופה? יהונתן: אני יכול לראות את זה דרך העיניים של הצופה היושבת בצורה הראשונה. היא יושבת. מסתכלת עלי ואמרת לעצמה: "זה אלתרמן, איש רוח. הנה הוא הולך לקראת לנו שירי אהבה עם התלתל הזה

..תכתחו את הדלת אצל השכן - שם נמצא הח'אמדון הכי טוב!